OCT 4 1921 Published and distributed under permit (No. 701), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 229. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СУБОТА, 1-го ЖОВТНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 229. JERSEY CITY, N. J., SATURDAY, OCTOBER 1, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БЕЗРОБІТТЯ БАЧИТЬ ПОТРЕБУ ЗНИЖЕННЯ ЦІН

ВАШІНҐТОН, 29. вересня. — Ріжні комітети конференції для безробіття, що тепер відбувається в сім місті, уже покінчили свої роботи коло предложення тимчасових пропозицій про зарадження безробіттю. Їх пропозиції будуть предложені спеціяльному зарадчому комітетови, котрий поробить відповідні зміни, щоби їх погодити зі собою і предложить їх загальній конференції.

КІЛЬКО ВИНОСИТЬ ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ?

Комітет для статистики безробіття видав свої розсліди про число безробітних в Злучених Державах під теперішню пору. На його думку, гисло безробітних виносить не менче як 3 міліони 700 тисяч, а не більше як 4 міліони. На думку членів сього комітету число, подане недавно департаментом (міністерством) праці, є пересаджене. Міністерство праці подавало тоді, що їх є 5 міліонів і три четверті.

Справу зниження цін на фабрикати і на ріжні товари в подрабичній продажі признано дуже важною для зломлення безробіття, бо се переломилоб так званий страйк покупців і знов викликалоб попит за товарами. Комітет фабрикантів предложив в тім зглядi відповідні резолюції, заявляючи, що зниженнє цін повинно відповідати зниженню цін на сирівці.

Представники робітничих ґруп годилися зі загальним становищем фабрикантів в тій справі, але вони висказуються з великою резервою про щирість бажання зі сторони фабрикантів обнижити ціни. Одним з тих, що дуже горячо промовляв за тим, щоби зараджувати безробіттю через рушеннє промислу, був ґубернатор стейту Пенсилвенія, Справл. Він представив, що робить для облекшення безробіття уряд сього стейту, та ріжні міські уряди поодиноких міст. Після його обчислення, в стейті розпочато ріжних публичних робіт (шкіл, доріг, ріжних урядових будинків) на загальну суму 125 міліонів долярів. Однак і се ще за мало мимо сього, що на його думку обчислення безробіття є значно пересаджені, бо його обчисляють порівнюючи теперішне число працюючих з числом працюючих в час найбільшого военного піднесення. Він опісля звертав увагу на те, що високі ціни на перевіз і сирівці становить головну перешкоду в повороті до нормальних часів.

СПРАВА СТРАЙКУ ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ.

ШІКАҐО, 29. вересня. — В. Дж. Лі, президент зелізничих робітників, сповняючих службу на поїздах (так званих „трейнмен"ів), видав нині заяву, що підчас голосовання зарядженого серед членів юній зелізничих робітників, коло 80 процент робітників заявилося за страйком, протестуючим проти зниження заплати. Він каже далі, що страйк буде проголошений, як лише за ним заявляться комітети жалоб. Відсилаючи домів 57 предсідателів місцевих юній. Лі приказав їм скликати зараз свої комітети жалоб і предложити їм справу страйку, і донести йому про їх рішення протягом слідуючого тижня.

Рівночасно Лі дав до зрозуміння, що „трейнмени" вийдуть на страйк лише тоді, як другі юнії зелізничих робітників також заявляться за страйком. „Трейнмени" не хочуть виходити на страйк, як рівночасно не вийдуть також кондуктори, свичмени, машиністи і качаргарі. Лі сказав також, що він робить юнії осторожними не бути дуже поквапними голосувати за страйком, звертаючи їм увагу на те, що заробітна заплата з 1908. року була вислідом виїмкових умов военних, які майже ніколи не повторяться; що тепер в Злучених Державах панує велике безробіттє, яке після деяких обчислень сягає аж 5 міліонів душ; що всі другі робітники мусіли пристати на зниженнє своєї заплати; що підвишка платні, признана їм минувшого року, опиралася на ствердженім урядово подорожінню средств до життя; та що сього року ціна на средства поживи спала о 16 процент

Супроти сього в юнійних кругах страйк зелізничників уважають за не зовсім певний.

НЕЩАСНИЙ ВИПАДОК У ФАБРИЦІ.

ПЕРТ АМБОЙ, Ню Джерзі, 29. вересня. — Тут случилося велике нещастє в старій фабриці пороху підприємства Дю Понт Павдер Ко., яка тепер належить уже до Дю Понт Кемікел Ко. Жертвою нещасного випадку пало сімох людий з чого 5 погибло на місци, а двох було тяжко ранених. Імена погибших подають так: Антін Ясенович, Гнат Вигнівський, Степан Вашінк, Степан Карсинт і один робітник, котрого знали лише по хреснім імени Василя. (в іменах перших погибших певно зайшли похибки при пересилці їх телеґрафом.) Раненими є: Михайло Дайдич (?) і Олекса Бухана.

Робітники були заняті розбиранием старої фабрики. Сімох з них під проводом контрактора Джозефа Гариса власне ладували на віз трицалеву руру. В середині сеї рури, яка мала яких 18 цалів довжини, було загненне, коло котрого була забита якась матерія, яку Гарис назвав вибуховою бавовною. Він приказав робітникам видобути се з рури, щоби пізнійше на зелізниці не прийшло до вибуху. Кілько робітників держало руру, а один став в неї бити молотом. Коли впав перший удар, з рури випав кусок бавовни, який важив може чверть фунта. Знов молот вдарив о руру, і в тій самій хвилі наступив вибух, який розірвав руру на кусні, викидаючи кавалки її на всі боки. Вибух вбив на місци пятьох робітників, а Бухановi відорвав праву руку.

ПРОТИ ЧОРНИХ ЖОВНІРІВ В НІМЕЧЧИНІ.

ВАШІНҐТОН, 28. вересня. — Конґресмен Герик вніс в конґресі внесеннє, щоби чорні американські війска з над Реном в Німеччині заступити білими.

ПРО АМЕРИКАНСЬКУ РАСУ.

В ню Йорку відбувається тепер від кількох днів конґрес евґеністів, себто людий, що хочуть витворити кращу расу людий. Межи инчим ґоворено про расові признаки Американців. Один учений, Др. Алес Грдлічка (видно, Чех з походження), заявив, що він розсліджував понад 1700 родин старих Американців, себто людий, які що найменче три покоління назад жили в Америці, і на основі тих розслідів відкрив певні признаки старих Американців. Вони мають певні фізичні (тілесні) признаки. Передовсім, вони дуже високі, найвисший народ білих у світі. Щодо краски своєї шкіри, то вони займають посередне становище межи смаглявими і білолицями, але на загал слідно, що вони стають щораз більше смаглюваті. Межи старими Американцями чистинх бльондинів дуже мало, але так само мало чистих брунетів і рудих. Лице переважно буває подовгасте, округловате. Вилиці вже не вистають дуже, а долішний щелеп не має такого острого кута.

Женщини старої американської породи також мають богато добрих фізичних прикмет, коли їх рівняти з фізичними прикметами других білих народів, але не дорівняють вони фізичним розвоєм американських мущин. У них стрічається нахил до плоских грудий.

Цікаве також спостереженнє, що всі старі Американці, подібні до себе, без огляду на те, з якого народа їх предки вийшли; всі вони зближуються до одного типу. На се виливаеть ґеоґрафічні умови, підсоннє, пожива, вода і другі чинники. Під впливом обставин зміняються до спільного типу навіть такі давні поселенці, якими є новоанґлійські Американці.

ЦІЛИЙ СУД ЗАЛЛЯТИЙ ПОЗВАМИ МЕЖИ КОМІРНИКАМИ І ХАЗЯЇНАМИ.

Нюйорський суд просто заллятий позвами межи комірниками та хазяїнами домів. Там є на судових книгах непорішених ще 100.000 справ, котрий причиною являеться відношеннє межи властителями домів та наймаючи мешкання. Цілий суд зрікся вакацій, але й се не богато поможе. До того один з найвизначнійших нюйорських адвокатів, видав публично пораду комірникам не платити висших рентів.

ВЕРНУЛА ПАМЯТЬ ВІД УДАРУ.

Один імешканець міста Покіпсі, Ню Йорк, Артур Фіцпатрик на імя, котрий служив за кондуктора в місцевій трамваєвій компанії, був тяжко побитий підчас одного карамболю кілька неділь тому назад. Підчас випадку йому тріс череп і він мусів йти до шпиталю лічитися. Коли вийшов зі шпиталю, показалося, що він відзискав память, яку був утратив рік тому назад, падаючи з ровера.

НАРОДНЕ ВІЧЕ В СИРАКЮЗ, Н. Й.

Подаємо до відома усім, котрі не хотять ходити у польськім ярмі, що в неділю, дня 9-го жовтня с. р., відбудеться велике віче в Сиракюз, Н. Й., на котрім буде промовляти делеґат ґалицького правительства **Др. ЛУКА МИШУҐА.**

Кождий, що любить волю та свій рід, що бажає добра своїй вітчині, — най прийде і послухає, як можемо помогти рідній стороні у тяжкій потребі.

Початок віча о год. 3-ій пополудни. Віче відбудеться в церковній галі при Wilbur Ave.

Комітет.

НАЙДЕНО ДИТИНУ НА СМІТНИКУ

Один нюйорський полісмен, ідучи на свою стацію, почув крик малої дитини, і найшов по довшім шуканню немовля в бляшаній скринці на сміття, яку виставляють перед хатами для міських замітачів. Він забрав дитину на поліції, а поліція відослала її до шпиталю, до відділу найдених дітий. Поліція зараз почала слідство за родичами дитини, але ще заким що небудь зробили в тім напрямі, до шпиталя зголосилася одна жінщина і заявила, що се її 24-денна дитина, пояснюючи, що вона рано вийшла на роботу, лишаючи дитину в опіці одної молодої женщини. Коли прийшла вечером, не застала дитину дома, але довідалася від сусідів, що поліція найшла дитину в скринці на сміття.

У ВИННИЦІ.

У Вінниці життя, які в цілій Совдепії, нидіє, але взагалі як уже хто зжився то живе. Скрізь видна русифікація. Мобілізації ріжні комуністам не вдавались, а коли де силою успіли половить кого, то одправляють за межі Української, „суверенної" республіки. Живуть у Вінниці маса „пришельцев" з голодних країв. Помешкання, котрих у Вінниці спочатку було багацько незанятих, порожніх, займались хто попадав на нього. Хто знайшов вільне помешкання, заходив нікого не питаючись, займав його, а вже потім ходив до якогось там відділу помешкального і брав реквізиційний квиток на нього. Коли такий квиток уже був у кишені, то можна було почувати себе більш-меньше певно. Помешкання вважається того, у кого квиток.

Цікава історія була з трудовим господарством червоноармійців. У Вінниці, чи коло Вінниці, (добре не розпитався) одвели для них кусок землі, під город. Коли прийшла пора садити його, червоно армійцям видали розсаду капустяну і наказали засадити нею город. Червоноармійці розсаду взяли й посадили її... вверх корінем.

— Не салдатское дело капусту садіть!

Город після цього садили піймані де попало „свободні граждане".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СТАРАЮТЬСЯ ДОВЕСТИ ДО ЗГОДИ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАШІНҐТОН, 28. вересня. — сенаті почалися переговори межи републиканцями та демократами в справі договору межи Злученими Державами та Німеччиною, Австрією та Угорщиною. Сподіються, що до сеї угоди дійде скоро і що не пізнійше як 15. жовтня прийде до голосовання над сими договорами.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ АРБАКЛА.

Поліційний суддя в Сан Франциско, котрий провадив слідство в справі смерти акторки рухомих образків Верджінії Рапе, котрої смерть спричинив комічний актор рухомих образків „Феті" Арбакел, видав рішеннє, що він не має правних основ задержувати Арбакла як виноватця мордy. Він заявив, що Арбакел буде поставлений перед суд за убийство, сейто ненамірене спричиненнє смерти людини, і приказав випустити актора на волю по зложенню кавції 5.000 долярів. Актор зложив кавцію і зараз виїхав до свого дому в Лос Анджелес. Тимчасом проти поліційного судді, що видав се рішеннє, піднесено критику, що поступив несправедливо.

ВІСТИ З КИЇВА.

В Київі під цю пору переживає б. премієр УНР. Чехівський. До ніякої політичної праці він не вмішується, тільки занятий релігійними справами. Працює в українській церковній раді і голосить проповіди на релігійні теми. Недавно промовляв він в софійському соборі на тему сили духа.

З инших Українців перебувають ще у Київі: проф. О. Грушевський, лектор історії в Кирилометодіївській гімназії і комерційному інституті; поет Чупринка і поет Тичина, який працює у Всеукраїнському державному видавництві.

ДОМБЄ.

Кілька кільометрів від Кракова лежить вона, ця могила. Її називають табором інтернованих. Кому судила лиха доля сюди попасти — все одно, що живцем в могилу лягти. Сюди попадають люде не за вбійства не за крадіжі — а за свою любов до ідеї, до батьківщини. Сидять вони тут не дні, не місяці, а роки. Становище інтерновани сторaз гірше, як инших тюремників. Над тюремниками є закон, суд. Інтерновані ждуть слідства, суду разправи і ніяк не можуть діждатися.

ЗА „НЕ ПОРА".

ЛЬВІВ 10. вересня. — В одній із Київських українських ґімназій учні заспівали „Не пора" большевицька влада притягнула до відповідальности учительський персонал і де кого з учителів.

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

Літом цього року загальним зібранням Української Ак. Наук вибрані академиками: проф. М. П. Василенко (історик України) і проф. Корчак Чепурківський, медик.

ІЗ ЗБОРУ ЛІҐИ НАРОДІВ

ПЕРЕД НОВИМИ ВИБОРАМИ ДО РАДИ ЛІҐИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 29. вересня. — Комітет внутрішньої орґанізації Ліґи Народів згодився, щоби Рада Ліґи Народів складалася з 10 членів (представників 10 держав), з котрих 5 має бути постійних а 5 непостійних.

Досі в Раді постійно засідали: Анґлія, Франція, Італія і Японія, а Злучені Держави усунулись. Анґлія годиться на пятого постійного члена намісць Америки, але тільки під умовою, що тим пятим членом буде Еспанія.

Представники полуднево-американських републик невдоволені, що серед постійних членів Ліґи Народів нема жадної американської держави. Анґлія хоче їх заспокоїти в той спосіб, що предкладає, аби до непостійних двох членів узяти Бразилію і Чіле. З дотеперішних непостійних членів були би перевибрані до Ради: Бельґія, Бразилія і Китай (Хіни), а кромі того були-б вибрані яко нові два непостійні члени: Чіле й імовірно Чехословаччина.

ДЕЛЕҐАТ КАНАДИ НА ЗБОРІ ЛІҐИ НАРОДІВ, ЧАРЛЗ ДЖ. ДОГЕРТІ, ПОСЛІДОВНО ОБСТОЮЄ ПРАВО СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Канадійський делеґат на Зборі Ліґи Народів в Женеві, Чарлз Дж. Догерті підніс нині перший раз справу Східної Галичини, домагаючись, аби Збір Ліґи Народів поручив аліянтським державам, щоб як найскорше вирішили державне становище української Східної Галичини.

Він казав, що говорить в імени Канади, де живе 350,000 галицьких Українців.

СОВЕТИ РОЗДІЛЮЮТЬ НАСІННЄ НА УКРАЇНІ.

Нюйорська жидівська соціялістична ґазета „Форвертс" подає таку телеґраму від свого оберлінського кореспондента Шіфріна: Берлін, 28. вересня. Українське советське правительство видало приказ советам в Александрові, Миколаєві і Катеринославі, що перше насіння мається видати жидівським кольоніям.

ЗНОВ ЗМОВА ПРОТИ СОВЄТІВ ПО МІСТАХ УКРАЇНИ.

РЕВАЛЬ, через Лондон, 28. вересня. — Доносять сюди, що в місті Одесі засуджено на смерть 150 осіб і арештовано богато соток осіб, обжалованих за змову проти советів.

Доносять також, що подібні заговори проти советів відкрито також по других містах України.

БОЛЬШЕВИКИ ПРИЗНАЮТЬСЯ, ЩО СПРИЧИНИЛИ В РОСІЇ ПОВНУ РУЇНУ.

ЛОНДОН, 28. вересня. — Московський большевицький „третій інтернаціонал" видав відозву до „світових товаришів", в якій пише, що спершу капіталісти мусіли уступати комуністам, але тепер комуністи мусять уступати капіталістам. Обставини змусили нас — кажуть — уступити королям світового капіталу, представникам буржуазної Америки та европейського капіталу.

Далі в тій відозві говориться, що Росія представляє тепер одну велику руїну, яка перейшла в усі частини советської системи. Щоб ратувати свої сили для будучих ґенерацій, комуністи згодились на уступки капіталізмови.

Вкінці у відозві сказано, що договір большевиків з Гувером є небезпечний для них, бо до Росії увійдуть чужі елементи, які старати-муться здеморалізувати зорґанізовані большевиками робітничі сили, а рівночасно зорґанізувати противбольшевицькі сили. Одначе відозва заспокоює товаришів, що, хотяй московські комуністи зробили великі уступки, капіталізмови, то вже більше не уступлять.

Під відозвою є підписана управа „третього інтернаціоналу", між иншими і Карль Радек та Бела Кун.

ФРАНЦУСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ВИЇЗДЯТЬ 1. ПАДОЛИСТА.

ПАРИЖ, 28. вересня. — Французькі делеґати на конференцію в справі обмеження зоружень военної фльоти, яка зачнеться дня 11. падолиста с. р. у Вашінґтоні, виїдуть дня 1-го падолиста.

Делеґація поїде під проводом премієра Арістіда Бріянда. Його дорадниками будуть віцеадмірал Ґрассе, голова французького морського ґенерального штабу і маршал Фош.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ЗАПРОСИВ „ШИНФЕЙНЕРІВ" НА КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛОНДОН, 29. вересня. — Британський премієр Давид Ллойд Джордж запросив нині представників ірляндських самостійників („шин-фейнерів") на конференцію до Лондону на 11. жовтня с. р. у справі вирішення замирення Ірляндії з Великою Британією.

Ллойд Джордж вислав запрошенне до айриського лідера, Де Валери, з Ґерлоч, в Шотляндії, де він тепер пробуває на відпочинку. В запрошенню сказано, що конференція може відбутись лиш тоді, як айриські політики покинуть домаганне самостійности Ірляндії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіти і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛІҐА НАРОДІВ БУДЕ РАДИТИ ЛИШ КІЛЬКА ДНІВ!

ПРИСПІШІТЬ ВИСИЛКУ ПРОТЕСТІВ!

Сьогорічна сесія Збору Ліґи Народів в Женеві має скінчитись дуже скоро, вже при кінці сього місяця.

Котра українська громада або товариство в Злучених Державах і в Канаді ще досі не вислала від себе протесту до Ліґи Народів проти продовжування польської окупації Галицької України, то нехай сейчас вишле.

Значінне українського протесту з Америки перед найбільшим збором держав світа буде мати тоді більше, коли сей протест буде походити від як найбільше громад і товариств.

Адресувати так:

DR. VAN KARNEBEEK, President League of Nations Council, Geneve, Switzerland.

Відписі всіх протестів просимо прислати нам до оголошення у „Свободі".

Степан Федак.

Молодий український герой, котрий виконав в неділю, дня 25. вересня, 1921, в столиці Галицької України замах на президента Польщі-наїзниці, Юзефа Пілсудського і „воєводу" ґрафа Казімержа з Ґрабіни Грабовського, — називається Степан Федак. Він є сином львівського адвоката д-ра Степана Федака, звісного серед загалу Українців вже з давнійшого часу директора українського асекураційного і кредитового товариства „Дністер", а по наїзді Польщі на наш край голови Українського Горожанського Комітету у Львові.

Молодий Степан Федак має 23 роки. Скінчив українську академічну ґімназію у Львові. В 1915 році вступив до Українських Січових Стрільців. По 1½-річній службі в полі вислано його до австрійської військової академії у Вінер-Нойштадт (коло Відня), де учився 2 роки. По розвалі австрійської монархії і проголошенню галицької української народньої республіки вступив до української галицької армії, де служив поручником. По розпаді українських військових орґанізацій вернувся домів і жив у родичів у Львові.

Молодий Степан Федак весь час шкільної науки належав до найідейніших хлопців і горячих патріотів. Дуже богато читав і студіював, щоб набрати ширшого і глибшого знання самообразованнем. Яко ученик їздив з другими ідейними товаришами по селах закладати читальні, Соколи, Січи, де мав відчити і промови. Вчасі вакацій звичайно перебував у свого діда священика Січинського в селі Мшані коло Львова і там весь час працював в читальні „Просвіти" і в Соколі.

Тепер жив у родичів у Львові. У львівському університеті не студіював, бо Українці його збойкотували ізза того, що Ляхи позбавили їх в тому університеті, який удержується з українських податків, всіх їх дотеперішніх народніх прав. Натомісць родичі хотіли післати його тепер по вакаціях на студії заграницю, до Берліна, де мав записатись в тамошній техніці.

Але молодий український жовнір назначив собі інше завданне, аніж хотіли для нього його батьки. Він цілу свою молодість, свою будучність, своє життє віддав на жертвенник Вітчини в її кровавій борні проти ляцького ката-наїзника. Віддав найбільшу жертву, яку чоловік може дати. Бо любив бідний обездолений і зрабований з волі рідний край наді все. І все, що мав, жертвував для нього.

Родина Федаків звісна з українського патріотизму. За український патріотизм старого д-ра Степана Федака Москалі були вивезли по нападі в 1914 році на засланне в глибоку Росію. Щойно по довгих заходах вдалось йому було вернутись до рідного краю, де весь час займався відбудовою українських економічних інституцій, що так важко потерпіли були через фінансову крізу і руїну в Европі, а також запомоговою акцією для голодних, хорих, ранених, немічників, калік, сиріт, вдів, безробітних, політичних вязнів а навіть для засуджених Ляхами на смерть. Він був головою Українського Горожанського Комітету у Львові, який і досі веде запомогову акцію в Галичині, а який Ляхи в останньому часі зачали переслідувати.

Ляхи кілька разів д-ра Федака арештували; переводили в його домі ревізії; виконували зорґанізовані напади на його дім при Сикстуській улиці у Львові; а навіть виконували напади на нього самого.

Все те підкосило його здоровле, але не зломило його завзяття до труду і праці для громадської справи.

У д-ра Федака є шість доньок, а кромі сина Степана ще один молодший синок, але старий батько все найбільше любив свого іменника і з усіх сил дбав, щоби син міг одержати як найкрасше вихованне і знанне, аби міг бути добрим сином України.

Нині, коли син чи убитий ляцькими звірюками, чи томиться і мучиться в тюрмі ката-наїзника на українській землі, батьки Федака і ціла родина переносять разом з молодим героєм тяжкий біль в серці. Але їм лекше на душі на згадку, що молодий Степан Федак приняв на себе муки з рук ляцького ката за волю Рідної Галицької України, котру вони його змалечку учили любити.

Бо невольника красить не золотий але терновий вінок, який освободить його душу. А вольного духа не скути в кайдани.

ПОЧАТОК КІНЦЯ.

ДЕРЖАВНА КРІЗА В ПОЛЬЩІ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Заки ця стаття дійде до Америки й зявиться на сторінках „Свободи", доти урядова кріза, яка нині є темою дня в Польщі, можливо вже буде полагоджена. Та може статися й противне, бо сучасна Польща є краєм необмежених можливостей. В кождім разі та **внутрішня гнилизна**, якої доказом з нинішня польська кріза, не зникне від того, чи новий кабінет прийде за тиждень чи за два тижні.

Польща конає, — й значінне теперішної кризі полягає в тім, що вона ще на один крок наближує недоладну державу до неминучого загину. Урядові кризи відбуваються й по инших державах, це нормальний попутчик парляментарного ладу. Та в тих державах, які стоять на міцних підвалинах, урядові кризи, як дощ після горячого дня, тільки оздоровляють політичну атмосферу. В Польщі кожда урядова кріза — а відбуваються вони там під кожде католицьке свято — розхитує ще більше соломяну будівлю держави. І одного прегарного дня котранебудь чергова кріза цілком поховає під своїми руїнами невдалу реставрацію. Річи Посполитої Польської.

Вже нинішна урядова кріза має всі ознаки катастрофічности, й під сим оглядом маємо повну підставу вважати її початком кінця. Кабінет Вітоса, сам по собі далеко не ідеальний і в якійнебудь иншій державі просто неможливий, був для Польщі, як на істнуючі відносини, квінт-есенцією її державних можливостей. Якраз останніми часами, по безконечних змінах і переґрупованнях, сей кабінет почав був лагодитись до позитивної творчої праці. Міністер фінансів Стечковський носився з проєктами оздоровлення тяжко хорої польської валюти; міністер закордонних справ Скірмунт починав навязувати більш приязні відносини з сусідніми державами; сам Вітос, здавалось, починав вірити, що йому пощастить уговкати безглузду соймову опозицію й побороти славнозвісне польське „нє позвалям!"...

І тут увірвався бас! Анархістична, ворожа всякій дісципліні польська вдача змішала всі карти й зробила край усім добрим намірам уряду. Терплячий і впертий Вітос нарешті не витримав. Він чеплявся за свого міністра фінансів Стечковського, як за свою головну підпору. Але Стечковський, стрінувши останніми днями скажену опозицію з боку лівиці й правиці всім своїм намірам, остаточно подався до демісії. Далі прийшла постанова власної партії Вітоса — польського сторонництва людового — відкликати своїх представників з уряду. Цілий урядовий бльок під проводом Скульського також висловився за те, що з такою опозицією працювати далі неможливо. І справа скінчилась демісією цілого кабінету.

У своїм прощальнім листі на імя начальника держави Вітос каже: „Деякі опозиційні сторонництва вважали допустимими, навіть у найтяжчих для держави хвилинах, поборювати уряд всякими способами, не зупиняючись перед дискредитуваннем згори кождого найменшого його розпорядження й перед нападами на поодиноких членів уряду, так що **авторитет влади в державі є взагалі підірваний"**...

Соймові клюби шукають тепер за якоюнебудь новою комбінацією, щоб уратувати становище й не дати державі впасти в цілковиту анархію. Але вона вже є, та анархія, вона вже стукає в двері. Щоб у тім пересвідчитись, досить перечитати, що пишуть польські часописи з приводу крізи.

„Ми перебуваємо не тільки урядову, але й державну крізу", — це загальна думка цілої преси. Відповідно до цього загального тону звучать і поодинокі голоси. Орган Падеревського „Жеч Посполіта" пише під титулом „Примара":

„Польща святкувала своє відродженнє, вільна й чиста від лихої слави, яка ранійше на ній тяжила. Та незабаром вийшла з домовини й пішла слідом за відродженою державою й та лиха слава непорядку, легкодухости, бездіяльности, безголовя й згризливости з часів 18-го століття. Добру славу, яку ми мали в перших роках нашої незалежности, ми запаскудили, й тепер за нами по цілому світу ганяє ота примара"... Остро, що й казати, але справедливо.

Друга провідна польська часопись „Курєр Польський", також не вибирає слів, щоб заплямувати власну незадатність до державного будівництва. Але вона не тільки критикує — вона має й рецепт для вратування любої ойчізни: **дайте нам круля!** Все лихо, бачите, від того, що „коли ми відбудовували польську державу, нам не пощастило утворити видимого символу, який промовляв би до фантазії мас. Під нинішню страшну хвилину мусить бути сказано, що відчувають і думають мілїони в Польщі. **Република не дала нам ніякого символу власної польської державної сили, не звязала мас польського народу з ідеєю польської держави"**... Отже дайте нам круля — й тоді все буде добре.

Цікаво ще навести офіціяльну заяву міністра закордонних справ Скірмунта з приводу крізи. Часописи можуть собі писати, що хотять: на то вони й часописи. Але слова **міністра** мають безперечно більше ваги, бо покриваються його **відповідальністю.** Послухаймо-ж, що каже міністер.

„Громадська опінія Західної Европи — це слова Скірмунта — є дуже занепокоєне частими й довго триваючими польськими урядовими крізами. Як відгомін минулого знов повертається переконаннє, що **польський лад — то безладдє"**...

Скірмунт висловлює бажаннє, щоб новий кабінет (коли то він прийде?) був тревалим, „Курєр Польський" хоче круля, „Жеч Посполіта" просто бє себе в груди й проливає сльози, соймові клюби радяться й вигадують одну комбінацію за другою. А бідолашний корабель польської державности пливе собі без стерна й без вітрил назустріч неминучому загинови.

„Єще Польська не зґінєнла!" — співають патріоти від Березини до Висли! та деякі з них потихеньку, щоб ніхто не чув, до цього додають:

— Але скоро зґінє!...

13. вересня. **Радянин.**

ВЕСНЯНКА.

Збудила весна
Приросту зі сна,
Залунала понад гаєм
Пісня голосна.

Вже квітки цвитуть,
Вже й бджілки гудуть,
По долині води сині
Гамірно плвуть.

Чекає земля
На плугаторя:
„Прийди, прийди з плугом, з ралом
Відпочала я!

Приходи, прибудь,
Розкрий мою грудь,
Ще я тебе й діток твоїх
Вигодую мабуть.

Хоч зерно твоє
В мині зігнє,
Віддам тобі сторицею,
В мене сила є.

Де ти, сину, де?
Земля-мати жде!"
А син в хмарі заховався,
З хмари грім гуде.

Ой гуде гримить,
Аж земля дріжить,
Замісць зерна чорна куля
На ріллю летить.

Пропадають дні,
Бо син на війні,
Один в бою, на бій-полю,
Другий в полоні!

Богдан Лепкий.

ВИКАЗ ЗЛОЖЕНИХ ГОТІВКОЮ ЗАПИСІВ НА ПОЗИЧКУ.

ДИППЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ В АМЕРИЦІ.

Відділ 2. (фін.-тор.)

Ч. 97.

I.

НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЗЛОЖИЛИ НА ПЕРШИЙ ПОКЛИК:

(Подаємо в тім порядку як приходять зголошення).

1. „Провидінне" Філядельфія, Па. .... $ 3,000
2. Бабій Михайло, Ню Йорк .. 25
3. Посацький Лев, Ню Йорк .. 5
4. о. Пристай Ол., Карнеґі, Па. 100
5. Швед Іван, Карнеґі, Па. 100
6. Весоловська Анна, Карнеґі, Па. 10
7. о. Турула Василь, Алентавн, Па. 100
8. Велигорський Іван, Ґренвил, Н. Й. 50
9. Мал В., Шікаґо, Ілл. 5
10. Сидорак Іван, Аддісон 100
11. Капцьо Іван, Вест Рутленд. 25
12. о. Понятишин Петро, Нюарк, Н. Дж. 250
13. о. Крупа Юр., Нюарк, Н.Дж. 20
14. Слободян Роман, Джерзи Сіти, Н. Дж. 50
15. Петрухович Данило, Аддісон 25
16. о. Рудакевич А., Дженет Па. 50
17. Опалинський Стефан, Филаделфія, Па. 25
18. Мних Андр., Вестерли 5
19. Булчак Альфред, Вест Парк 100
20. Зубрид Антін, Джерзи Сіти, Н. Дж. 25
21. Грома в Ст. Джозеп, Мо... 345
(а то: Мілян Василь 100, Винницький Антін 50, Паньків Олекса 25, Кульчицький Іван 25, Турецький Павло, 25, Синайко Василь 10, Мізин Юрій 10, Скрицьків Як. 10, Торопа Стефан 10, Дачишин Олекса 10, Плекан Григ. 10, Юркевич Стеф. 5, Калачурка Іван 5, Палюх Теодор 5, Занько Петро 5, Солоничний Федір 5, Шипа Олекса 5, Шаланська Настя 5, Стень Іван 5 — всі разом 345 долярів).
22. Кащій Пилип, Ню Йорк 50
23. Кирчів Кость, Джерзи Сіти, Н. Дж. 50
24. Мал В., Шікаґо, Ілл. 5
25. Гайдамак Нараз, Бруклин, Н. Й. 100
26. Копитко Ів., Мілвіл, Н. Дж. 50
27. Мандзюк Вас., Ню Йорк ... 10
28. Ущак Дмитро, Ню Йорк ... 5
29. Ардан Ів., Вашінґтон, Д. К. 100
30. Пелих Ант., Филаделфія, Па. 25
31. Булик Вас., Скрентон, Па... 50
32. Стецьо Мик., Карнеґі, Па... 10
33. Копка Онуф., Карнеґі, Па.. 5
34. Копка Марія, Карнеґі, Па... 5
35. Братство св. Стефана, від. 181 У. Н. Союза в Манвіл.. 250
(а то: Гричух Павло 10, Ясінчук 25, Клеон Дмитро 10, Шевчук Ник. 10, Шевчук Гр. 10, Совецький Ник. 10, Шевчук Іван 25, Гричук Петро 10, Шевчук Павла 10, Бурак Юрко 15, Задорожний Іван 10, Заяць Петро 10, Сорокатий Стефан 10, Черкас Никола 10, Микитин Г., 25, Субтельний Мик. 10, Пелех Матвій 10 — всі разом 250 долярів).
36. Зугаєвич Б., Ню Йорк 50
37. Патинюк Йосиф, Ґлестонбурі, Конн. 100
38. Скисляк Мих., Кіпорт 50
39. Дудра Ник., Шамокін, Па.. 10
40. Зубрид Антін, Джерзи Сіти, Н. Дж. 100
(зложили по 10 дол.: Жубрид Антін, Миц Іван, Голяк Іван, Гута Пилип, Ферюк Дмитро, Равлинко Ст., Киселиця Порфірій, Марків Юрко, Сельків Стефан та Цембренович Олекса).
41. Шпикула Павло, Питсбурґ, Па. 25
42. Український Народний Союз, Джерзи Сіти, Н. Дж... 3,000
43. Кусьбіда Ів., Карнеґі, Па... 10
44. Кусьбіда Кат., Карнеґі, Па. 10
45. Астряб Антін, Карнеґі, Па. 10
46. Благовіщенне Пр. Діви Марії, відділ 125 „Провидіння" в Реймі, Па. 100

Виплачено до 18. серпня 1921 р. .... *)$ 8,825

Вашінґтон, дня 18. серпня 1921.

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:

Др. Л. Мишуга,
Др. Березовський.

*) Хто не бажа єцего, щоби його імя було подане до загального відома, нехай зазначить це при пересилці гроший.

II.

Ч. Сир. 248—21.

НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДАЛЬШЕ ЗЛОЖИЛИ:

(Подаємо в такім порядку як приходять зголошення).

З переносу з першої листи .... $ 8,825
1. Босович Ал., Тейлор, Па... 10
2. Смик Петро, Аддісон, Конн. 100
3. Ґулай Федько, Ню Йорк .. 10
4. Дрогомирецький Юрій, Тамс, В. Ва. 5
5. Маґун Гринь, Тамс, В. Ва... 20
6. Звірик Ст., Ст. Павл, Мінн. 50
7. Ґлушок Никола, Бінґгемптон, Н. Й. 5
8. Котур Теодор, Бінґгемптон, Н. Й. 10
9. Білик Лев, збірка від членів відділу 110 У. Н. С. в Вандерґріфт, Па. 30
(Зложили: Крушельницький Іван 5, Кричоковський Олекса 5, Курочка Онуфрій 5, Шумяк Стефан 5, Войтович Петро 10—разом 30 дол.
10. Клемань Василько, Аллентавн, Па. 50
11. о. Залітач Мирон, Вунсокет, Р. Ай. 100
12. Н. Н., Бруклин, Н. Й. 25
13. Громада з Ст. Джозеф, Мо. 60
(зложили через о. Ів. Гундяка: Старух Іван 5, Рак Петро 5, Сенюк Данило 5, Колеґа Дмитро 5, Синайко Дмитро 5, Дачишин Мих. 5, Сторож Василь 5, Данько Федір 5, Кліть Дмитро 10, Фіткайло Дмитро 10).
14. Маланчук Юрко, Сейзвіл, Р. Ай. 10
15. Громада в Манвіл, Р. Ай. через п. Н. Микитина 220
(Зложили: Павлишин Павло 10, Ткач Іван 10, Ґалушка Йосиф 10, Сулима Дмитро 10, Нитка Данило 10, Шевчук Стефан 20, Сулима Ілія 10, Сорокатий Василь 10, Борозний Петро 10, Шевчук Н. Іван 10, Ґолубічко Йліян 10, Савка Микола 10, Сулима Іван 10, Ходоровський Йосиф 10, Ланчинський Стефан 10, Черкас Петро 10, Крамарчук Мих. 10, Ганчарик Ілія 10, Сулима Петро 5, Задорожний Василь 5).
16. Пелех Іван, Тамс, В. Ва... 10
17. Піна Василь, Тамс, В. Ва... 20
18. Братство св. Івана в Авока, Па., через Соколовського Івана 350
(Зложили: Лесик Онуфрій 5, Сеньків Стефан 5, Соколовський Іван 10, Колодій Теодор 10, Колодій Никола 10, Пашкевич Іван 10, Ґуральчук Мартин 10, Лісний Василь 15, Фибер Іван 25, Гнатко Іван 25, Прокоп Петро 25, Романишин Григорій 25, Своренъ Василь 25, Бабик Михайло 50, Братство св. Івана 100).
19. Громада Ірі, Па. через п. Пеленського Михайла 95
(Зложили: Мельник Стефан 5, Юрчан Василь 5, Ликач Іван 5, Маркевич Григорій 5, Томс Василь 5, Ґеґера Григорій 5, Гаврилів Володимир 5, Кармазин Григорій 5, Пеленський Андрій 5, Витковський Йос. 10, Гаврилів Никола 10, Пеленський Михайло 10, Пеленський Іван 20)
20. Український Окружний Комітет в Шикаґо, Ілл., через п. Поллака М. 1,930
(Зложили: Коптак Теод. 5, Прокопів Стеф. 5, Солтис Мих. 5, Ґабром Мартин 5, Гурей Никола 5, Влошак Василь 5, Квік Михайло 30, Корецький Петро 10, Кузьма Мих., 10, Іванцьо Максим 10, Зелінка Йосиф 10, Горинь Василь 10, Онисів Никола 10, Максименюк Дмитро 10, Мариняк Іван 25, Шевчук Григ. 25, Ковальчук М. 25, Кузьма Дм. 25, Карпо Іван 25, Олексів Іван 25, Дубас Антонів Василь 25, Тимуш Никола 25, Ґабро Іван 25, Романяк Петро 25, Чикало Григорій 25, Канонік Семен 25, Процюк Петро 50, Вілянський Михайло 50, Шкроба Василь 50, Шкроба Іван 50, Дубас Василь Михайлів 50, Чичман Іван 50, Маштар Юрій 50, Боняківський Семен 50, Бодянський Ник., 50, Романчук Макар 50, Мурин Вас. 50, Братство св. Стефана, відділ 221 У.Н.С. 150, Яворський Мих. 100, Музика Василь 100, Мурин Стефан 100, Бойко Роман 100, Михайло і Катерина Васильців 100, Кривовяз Тимко 100, Моранець Никола 100, Литвин Роман 100.
21. Грома Вандерґріфт, Па., через п. Льва Білика 35
(Зложили: Чумак Іван 10, Сворак Пилип 5, Лібрик Олекса 5, Лібрик Дмитро 5, Попіль Григорій 5, Чайковський Іван 5).
22. Дидина Василь, Бруклин, Н. Й. 5
23. Братство св. Йосафата, відділ 5 Провидіння в Філядельфії, Па. через п. Івана Борисевича 100
24. Федорів Іван, Філядельфія, Па., через А. Т. Борисевича 50
25. Громада Корнел, Н. Й., через п. Василя Лаврова 300
(Зложили: Підкович Ів. 100, відділ 142 Провидіння 50, Бобовник Григ. 50, Крук Петро 50, Ґалатьо Ів., 25, Лаврів Василь 25).
26. Кардаш Мих., Ню Йорк 5
27. Гузар Михайло, Василь, Лонг Айленд, Н. Й. 10
28. Товариство „Запорожська Січ", Елізабет, Н. Дж. 100
29. Матвій Лев, Філяделфія, Па. 5
30. Сидорак Теодор, Філяделфія, Па. 10
31. Качмар Петро, Ст. Павл, Мінн. 100
32. Петльований Григорій, Авока, Па. 5
33. о. Симко Андрей, Філяделфія, Па. 10
34. Українська Катол. Парохія Преображенія Господнього в Мамокин, Па. 100
35. Равгин Дмитро, Фініксвіл, Па. 50
36. Громада Міннеаполіс, Мінн. через п. Грубрина Николу. 310
(Зложили: Коцюба Іван 50, Пилатюк Олекса 50, Рихлій Сильвестер 25, Кордуба Василь 25, Масира Качмар Катерина 25, Ґоца Катерина 25, Сухорович Іван 25, Грубрин Яків 25, Гайва Петро 25, Филипович Дмитро 15, Балян Василь 10, Процай Антін 5, Зюбрицький Ант. 5.
37. Ковальчук Стах, Ню Йорк 5
38. Гиса Стефан, Ню Йорк 10
39. Дацків Марко, Ню Йорк ... 10
40. З Філяделфії, Па., через п. Евгена Якубовича 145
(Зложили: Відділ Всіх Святих ч. 144 „Провидіння" 50, Якубович Евген 25, Коцюбенський Василь 25, Жеребецька Анна 25, Костецький 5, Багрій Дмитро 15).
41. З Філяделфії, Па., через Лігу Ситизенів 580
(Зложили: Грицей Теодор 100, Братство св. Ґеорґія 200, Братство св. Василія 100, Братство св. Володимира 100, Українська Громада 50, Сорока Іван 25, Лозинський Іван 5).
42. о. Кузьмак Михайло, Філяделфія, Па. 25

ВІЙНА НА ЖИТЄ І СМЕРТЬ ПОЛЬЩІ

ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА В ГАЛИЧИНІ ЄЩЕ НЕ СКІНЧИЛАСЯ.

ПО СТОРОНІ ПОЛЬЩІ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА СТОЯТЬ ВСІ ПОЛЬСЬКІ ПАНИ ТА КСЬОНДЗИ, ПОЛЬСЬКІ ПІДПАНКИ, ХЛОПИ ТА РОБІТНИКИ, ТА НАВІТЬ ПОЛЬСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ТА КОМУНІСТИ.

ПО СТОРОНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА ПРОТИ ПОЛЬЩІ СТОЯТЬ, СЛОВОМ І ДІЛОМ, ВСІ ЧЕСНІ УКРАЇНЦІ СЕЛЯНИ ТА РОБІТНИКИ, ІНТЕЛІҐЕНТИ, ДУХОВЕНЬСТВО.

ПО КОТРІЙ СТОРОНІ СТОЇТЕ ВИ?

БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!

КУПУЙТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ!

43. З громади Стамфорд, Конн. Тов. св. Арх. Михаїла, відділ 350 У. Н. С. від себе і членів через п. Тирчика Й. 195
(Зложили: Відділ 350 У. Н. С. 50, Каштанюк Іван 25, Корівчак Стеф. 5, Креницький Дмитро 5, Германович Ілія 10, Кресан Мих. 10, Коба Мих. 5, Пастущак Т. 5, Блащук Василь 25, Гринюк Ксеня 10, Іваско Іван 5, Хома Йосиф 25, Сливинський Мих. 5, Сливинська Софія 5, Бреян Василь 5).
44. Когулька Петро, Бруклин, Н. Й. 25
45. Укр. Кат. Церков Сошествія св. Духа в Бруклин, Н. Й., через о. Лотовича 50
46. Стрипка Петро, Бруклин, Н. Й. 25
47. Каськів Теодор з Нюарку, Н. Дж. 100
48. З Філяделфії, Па., через п. Николу Сеника 200
(Зложили: Шпікула Кость 25, Сподарик Мих. 25, Шегда Іван 25, Найда Іван 25, Найда Панталаймон 25, Григулик Петро 10, Курко Дмитро 10, Кравченко Дм. 10, Фука Мих. 10, Мочернюк Василь 10, Лонський Мих. 10, Григулик Петро с. Петра 5, Шегда Максим 5, Лисик Іван 5).
49. З громади Честер, Па., через п. М. Іщука 110
(Зложили: Тов. ім. Т. Шевченка, відділ 156 У. Н. С. 50, Іщук Микола 10, Тяшик Яцко 10, Закорчемний Павло 10, Чопик Іван 10, Стечишин Н. 5, Януш Петро 5, Андрушко Василь 5, Ткач Стефан 5).
50. Мачун Іван, Тамс, В. Ва... 10
51. З Шикаго, Ілл. від Окружного Комітету (через п. М. Поллака) 1,020
(Зложили: Вітович Гр. 5, Вітовська Марія 5, Ґенсьорський Стеф. 5, Грицик Ілія 5, Любимець Стефан 5, Оленицький Василь 10, Гайович Іван 10, Рурка Йосиф 10, Демчина Петро і Цецилія 10, Нагорняк Григорій 10, Кухар Петро 10, Шмирко Дмитро 10, Барабан Мартин 10, Білецький Теодор 10, Гасюк Андрей 10, Онищук Мих. 10, Вінтонів Пилип 10, Литвин Йосафат 10, Оханець Олекса 15, Чижо Іван 15, Коць Іван 25, Пушний Іван 25, Шипила Стефан 25, Гусір Мих. 25, Бабій Евстахій 25, Берак иМх. 25, Кривий Дмитро 25, Олексів Гр. 25, Спів тов. ім. Лисенка 25, Козак Йосиф 50, Токаревич Василь 50, Солодкевич Йос. 50, Зачакайло Гринь 50, Солтис Мих. 50, Коцур Ілія 50, Лонгина Василь і Ольга 100, Кравець Дмитро 100, Братство св. о. Николая, від. 106 У. Н. С. 100).
52. Лобур Петро, Нюарк. Н.Дж. 100
53. З громади Елізабет, Н. Дж., через о. М. Кузева 215
(Зложили: Лиґа Михайло 5, Брим Юстин 10, Скарицький Никола 25, Прощак Михайло 25, Леош Тит 25, Сокач Атанас 25, Чечий Параскевія 50, Кіценюк Іван, молодший 50).
54. Костів Іван, Ню Йорк 25
55. З громади Рочестер, Н. Й., через п. К. Шевчука...... 570
(Зложили: Братство св. Йосафата, відділ 217 У. Н. С. 100, Сестрицтво Рожд. Пр. Богородиці, відділ 36 У. Н. С. 25, о. Ващишин Стефан 25, Пакула Василь 50, нГатків Іван 15, Пичак Михайлина 15. По 10 долярів зложили: Балецький Дмитро, Рудий Михайло, Пукіш Василь, Луцишин Вас., Бойко Юрко, Плюта Матвій, Дмитрів Роман, Кузів Михайло, Матковський Дмитро, Кисіль Іван, Худак Сенько, Скорохода Дмитро, Мазурчак Никола, Соколовська Стелля. По 5 долярів зложили: Пригода Яким, Братусь Дмитро, Андріїв Яць, Пичак Тимофт., Сьома Дм., еМльник Никола, Дмитрів Яким, Луців Василь, Антоняк Григорій, Галушка Михайло, Олійник Ілія, Скорохода Петро, Мендик Антін, Заверуха Іван, Магомет Никола, Булавинець Григорій, Васьків Анна, Качала Іван, Васьків Никола, Юрків Михайло, Романів Луць, Шевчук Роман, Боднар Григорій, Шеремета Іван, Теребушко Іван, Росоловський Антін, Грицак Никола, Ґереґа Михайло, Щук Войтюк, Кучмій Теодор, Пичак Юліянна, Гандзин Андрух, Кучмій Сенько, Головка Анастазія, Билей Дм., Турчин Никола, Пичак Петро, Чернець Зофія, Сорохтей Іван, Сеник Андрій).
56. Копос Лев, Ню Йорк 5
57. Мацюх Никола, Вест Пулман, Ілл. 50
58. Крокос М., Дітройт, Міш.. 5
59. З громади Карнеґі, Па., через о. А. Поистая 75
(Зложили: Білевич Іван 25, по 10 долярів: Астряб Григорій, Брандебура Анна, Хома Іван, Леснак Іван 20).
60. З громади Філяделфія, Па., через о. сов. Кінаша 240
(Зложили: о. Кінаш М. 100, Ясевич Текля 50, Дубик Василь 50, Виклинець Олекса 25, Коньчак Мих. 10, Кушляк Іван 5).
61. Родина п. Жубридів з Джерзи Сіти, Н. Дж............ 40
а саме: Луція, Ґеновефа, Міля, Анеля, Зофія, Марія, Гелена і Анна Жубрик, всі по 5 долярів.
62. На адресу п. Антона Жубрида в Джерзи Сіти...... 30
(Зложили: Марцишин Пилип, Цицюра Стефан і Пітко Гнат, всі по 10 долярів.
63. З громади Данбери, Конн., через п. Маркевича 140
(Зложили: Братство св. о. Николая 50, Майчик Мих. 10, Бойко Андрей 25, Волк Йосиф 10, Маркевич Мих. 10, Іванушка Дмитро 20, Сверлюк Семен 10, Паішка Юрко 5, Блават Іван 5, Тезник Стефан 5).
64. З громади Бріджпорт, Па., через п. Івана Довгана 45
(Зложили: Довган Іван 10, Козак Петро 10, Голубений Теодор 15, Козак Михайло 5, Савчин Н. 5).

65. З Ню Йорку тов. „Запорожська Січ", відділ 117 У. Н. С., через п. Павла Перея... 290
(Зложили: Зублікевич Вас. 25, Лазута Василь 25, Перей Павло 25, Качмар Теофіль 10, Шкрибайло Йосиф 10, Лотоцький Еміль 10, Гамачівський Іван 10, Кожух Василь 5, Парада Петро 10, Зілінська Анна 10, Костецька Юстина 20, Деревянка Йос. 10, Ярема Петро 50, Левіцький Іван 5, Добрянський Никола 10, Сеньків Дмитро 10, Васильків Павло 5, Костецький Іван 10, Старущак Никола 10, Демкович Никола 10, Драбек Петро 10).
66. Дзюма Никола, Ню Йорк.. 25
67. Через Амер. Укр. Ексчендж в Ню Йорку 30
(Зложили: Петро Сеник 10, Сеник Гринько 20).
68. о. Улицький Олекса, Джерзи Сіти, Н. Дж. 100
69. Фурка Михайло, Джерзи Сіти, Н. Дж. 5
70. Братство св. о. Николая, відділ 18 Провидіння в Нортгемптон, Па., через п. В. Саюка 100
71. Саюк Василь з Нортгемптон, Па. 15
72. Берко Михайло з Браддок, Па. 10
73. Осідач Володимир, Дітройт, Міш. 25
74. Братство св. Івана Хрестителя, відділ 292 У. Н. С. в Дітройт, Міш., через п. Савку Максима 150
75. Братство Благовіщения Пр. Бог., відділ 50 У. Н. С. в Дісолдж, Мо., через Греськова Йосифа 25
76. З громади Йорквіл, Огайо, через В. Кабана 180
(Зложили: Міську Антін 25, Міську Іван 25, Міську Семен 25, Федат Петро 20, Кабан Василь 10, Кабан Стефан 10, Яцейко Іван 10, Ходачок Мих. 10, Зарічний Никола 5, Головід Петро 5, Малічевський Стефан 5, Сманько Іван 5, Мурин Михайло 5, Медвідь Йосиф 5, Фільц Теодор 5, Гавриш Семен 5, Чмелик Никлоа 5).
77. З громади МакАду, Па., через п. Дмитра Капітулу.... 90
(Зложили: Укр. Кат. Парохія Пр. Д. Богор. 50, Братство Сошествія св. Духа, відділ 7, У. Н. С. 25, Братство св. Михаїла, відділ 30 У. Н. С. 10, Капітула Дм. 5).
78. Клапко Михайло, Філяделфія, Па. 5
79. Миць Михайло, Філяделфія, Па. 5
80. Сеньків Петро, Філяделфія, Па. 5
81. Солонинка Петро, Філяделфія, Па. 5
82. З громади Вільмінґтон, Делевар, через п. Григорія Косовського 725
(Зложили: Братство св. Івана Хрестителя 100, Сас Петро 10, Заячковський Мих. 10, Єдинак Іван 5, Богоніс Теодор 5, Поглют Олекса 5, Ковалик Іван 10, Січка Григорій 5, Труш Теодор 10, Сивий Ів. 10, Кучанський Михайло 5, Вацко Никола 5, Ковтун Петро 10, Прокоп Онуфрій 25, Човган Теод. 5, Лівіцький Петро 10, Тиравський Йосиф 5, Ґира Михайло 10, Ханик Іван 5, Біян Дмитро 10, Роман Михайло 5, Халюс Никола 5, Марущак Теодор 5, Борис Ілія 10, Борис Анна 5, Босак Йосиф 10, Лучишин Стефан 10, Данило Теодор 10, Казьо Никола 5, Гичка Василь 5, Лівіцький Константин 10, Бандуровський Василь 5, Мальговський Мих. 5, Косовський Никола 5, Гута Петро 5, Особа Теодор 5, Фричишак Никола 5, Гула Теодор 10, Гірник Іван 5, Габриль Дмитро 5, Гарванко Іван 5, Цибенко Мих. 5, Процак Іван 5, Биніцький Ів. 5, Криса М. Антонін 20, Цицик Никола 5, Цицик Юрій 5, Лищеґаник Максим 50, Щерка Петро 10, Андрущишин Н. 5, Цицик Іван 5, Кузян Мих. 5, Качмар Стеф. 5, Кравчишин Н. 5, Чичола Гр. 5, Мальговський Вас. 5, Немчук Павло 5, Синчишин Стефан 5, Лівіцький Юрко 25, Косовський Григ. 10, Біян Мих. 10, Кучанський Андр. 5, Хрущ Павло 5, Колодій Тимон 10, Фіґун Стефан 5, Тхорик Павло 5, Криса Тетяна 5, Старобринський Петро 5, Стрельбицький Корнило 10, Шатинський Теодор 20, Ліщинський Іван 5, Бабуляк Панько 10, Сивий Сильвестер 5, Гамбіцький Павло 5, Музика Франко 5, Цицик Дмитро 5, Аданяк Павло 5, Суський Стефан 5, Свитий Андрій 5, Буровський Л. 5).
83. Юрів Теодор, Іст Доґлас, Мас.. 10
84. Зазуляк Йос., Вустер, Масс. 25
85. З громади Бруклин, Н. Й., чрез п. Заверуху Мих..... 285
(Зложили: Канас Данило 25, Тихий Дм. 1000, Шиш Семен 50, Свидзінський Петро 50, Братство св. Димитрія, відділ 327 Провидіння 50, Роман Кузьма 10).
86. З громади Манвіл, Р. Ай., через п. Микитина........ 35
(Зложили: Ре..ович Осип 5, Совецький Осип 10, Любянецький Павло 10, Шеремета Дмитро 10).
87. З Філяделфії, Па. через п. Чорномаза Семена 140
(Зложили: Чорномаз Семен 5, Карбівник Роман 5, Вишиваний Андрій 5, Маланюк Іван 5, Кулимич Дмитро 5, Басараб Панько 5, Опришко Михайло 10, Товариство ім. Івана Франка 100).
88. З Вільмінґтон Дел., через п. Біяна Мих. 10
(Зложили по 5 долярів: Саґан Юрій, Єдинак Мих.)
89. Бохнак Іван через п. Кирилюка з Філядефії, Па..... 10
90. З громади Філяделфія, Па., від членів тов. Січ ім. Ґонти і Залізняка 185
(Зложили: Рутецький Семен 50, Ленчук Іван 50, Бучко Григорій 25, Сельський Іван 10, Титанич Василь 10, Мрук Михайло 10, Боднар Никола 10, Ґелюх М. 20).
9-. З Нюарку, Н. Дж. через п. Т. Каськова 505
(Зложили: Дов. ім. Богдана Хмельницького 100, Товариство „Запороже 100, Братство Пр. Тройці 100, Миклясевич Антін 25, Гарасимчук Йосиф 10, Петрашик Максим 10, Клена Гелена 10, Галько Сальомея 10, Зубкович Федор 10, Ґулька Гарасим 20, Ядловська Юстина 10, Сурма Антін 10, Рудий Стефан 10, Мохналь Мих. 5, Леськів Йосиф 5, Яремчук Іван 5, Снізок Теодор 5, Ганусей Василь 5, Мерц Петро 5, Брик Гнатій 5, Сурович Назар 5, Сойка Іван 5, Сторозук Ів. 5, Бурбела Йосиф 5, Дальчук Никола 5, Багній Ілія 5, Калинович Іван 5, Верещак Ів. 5, Мних Дамян 5).
92. Марчак Олекса, Варрен Р. Ай. 25
93. о. Гривнак Василь, Симпсон, Па. 50

РАЗОМ ДО ДНЯ 19. ВЕРЕСНЯ С. Р. ДОЛЯРІВ $20,070.

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:

Др. Л. Мишуга,
Др. Березовський.

ЯК ПОЛЬЩА ВІДДАЄ ЧЕСТЬ УКРАЇНСЬКИМ ГЕРОЯМ, ЩО ПОЛЯГЛИ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

(Від власного кореспондента).

—o—

Громада Острів Чорний, повіт Бібрка, побудувала своїм коштом на кладовищи памятник у честь українських жовнірів, що лягли в бою з ворогами української держави. На памятнику вирито український державний герб, тризуб, і напис: „Героям, поляглим за українську державу.

Посвяченнє сього памятника мало відбутися 28. серпня. На се свято прибуло все довколичне українське населеннє, а також зїхалися делеґації українських орґанізацій з дальших сторін і зі Львова. Словом, свято заповідалося як найгарнійше.

Одначе свято це відбулося. До села приїхав віддія польської жандармерії під проводом комісаря старостава і заборонив свято посвячення памятника. Жандарми не пустили до памятника не тільки зібраного народу, але навіть священиків. Загрозили стріляннєм, і нарід мусів розійтися.

Крім того комісар староства заявив, що на такий напис, який уміщено на памятнику, польське правительство не може позволити. Поки-що заліпив напис папером.

В справі сього напису делеґація Комітету охорони воєнних могил ходила до ґенерального делеґата у Львові і він обіцяв „полагодити справу".

„Поляґоджено" її так, що 31. серпня прийшла жандармерія з мулярем і стерла з памятника напис.

* * *

Як не ображує національних почувань українського народу таке поведеннє польської окупаційної власти, — а одначе треба сказати, що забороною посвячення памятника і забороною висше наведеного напису на памятнику Польща віддала українським жовнірам, які полягли в війні проти польського наїзду на українську державу, найбільшу честь, яку може віддати такий ворог, яким є Польща для українського народу.

Сею забороною Польща зазначила, як непримиримо ворожо відноситься вона до української держави. Так непримиримо ворожо, що навіть **память** борців за українську державу страшна їй.

І добре, що Польща сю свою непримириму ворожість до української держави так ярко зазначує на кождім кроці. Сим Польща щодня і що години учить український нарід, що між ним і Польщею не може бути примирення тільки боротьба на життє і смерть.

Ся польська політика учить український нарід, що для нього нема иншого виходу, тільки або покластися в могилу, яку йому копає Польща, або викинути польського ворога з своєї землі. Живий нарід не вмре, — він викине свого ворога з своєї землі.

Ті українські жовніри, що згинули в війні з Польщею, не хотіли польської ласки. Вони йшли на смерть, щоби визволити рідний край з польської неволі.

Не потребує польської ласки також їх память. Нехай Польща забороняє ставити їм памятники. Тим тривкійший памятник для них буде в души кождого Українця.

Память про них не допустить, щоби український нарід коли-небудь помирився з польською неволею. І прийде час, коли польський ворог буде викинений з української землі.

Тоді **вільний** український нарід прикрасить свою **вільну** землю помятниками в честь тих, що полягли в боротьбі за її **волю**.

* *

Польський письменник Станіслав Віткевич кілька років перед світовою війною з гіркістю писав, що нема Польщі, бо нема її в серцях Поляків, які поробилися вірними підданими Австрії, Прусії й Росії, вдоволеними з того, що ті держави позволяють їм жити й розмножуватися, працювати й богатіти і співати: „Єще Польска не зґінела".

Коли йти шляхом сеї думки Віткевича, то ми, Українці, не потребуємо боятися за будучність. Польща не позволяє українському народови жити й розмножуватися, працювати й богатіти і співати: „Ще не вмерла Україна". Польща на кождім кроці пригадує українському народови, що її ціль — знищити його.

Такими актами насильства, як в Острові чорнім, Польща насаджує Україну в серцях українського населення сильнійше, ніж се міг би зробити найвеличавійший святочний обхід під ласкавим патронатом Польщі.

І тому ми *Українці не потребуємо* боятися за будучність. Нарід, в якого серці є Україна, скине вороже ярмо.

Гайдельберг, 5. вересня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

ПО ЖНИВАХ.

Хто з нас досвіта встав,
Свого сну не доспав,
І на рідній ріллі
Помолившись до зорі —
Рано плуг лаштував; —

Хто трудивсь на дощи,
Не боявся жари, —
В кого мліла рука,
Лився піт із чола
І боліли кістки, —

Той просить не піде
Гойне живо збере;
Буде чим зимувать,
Бо за труди — стократь
Дало зірно дрібне.

Памятайтеж, браття,
Що веде до добра
Одинокий нас шлях
Він у наших руках!
Чесна праця, важка.

Ю. Шкрумеляк.

„ПРИКАРПАТСКАЯ РУСЬ" — „УКРАЇНСЬКОМУ ВІСТНИКОВИ"

(Від власного кореспондента).

В статті „Українці про москвофілів і москвофіли про Українців" („Свобода", ч. 221) я писав про те, як львівський „Український Вістник", орґан української народньо-трудової партії, поставився до галицьких москвофілів, кажучи, що їх не треба поборювати, та висловляючи надію, що вони навернуться на українство. Далі я на основі становища москвофілів і москвофільської преси виказував, що москвофіли як були так є ворогами української національної і державної самостійности та що через те їх треба рішуче поборювати.

Тепер на виводи „Українського Вістника", а саме на його статтю „Хатня справа", відповів головний москвофільський орґан „Прикарпатская Русь". Стаття москвофільського орґану має назву: „Глупо!" — себто, що все те, що пише „Український Вістник", є дурне. Далі пишеться в тій статті, що „Український Вістник" „відімо сбілся с толку", по нашому: „очевидно зсунувся з глуздів" себто здурів. В кінці заявляється в тій статті, що Українці повинні тямити про москвофілів ось-що: **„Ми (себто галицькі москвофіли) ні на крок і ні на йоту не відступимо від нашої основної програми російської національної едности."**

Як бачите з сеї відповіди москвофільського орґану, галицькі москвофіли зовсім не думають навертатися на українство, та ще й вилаяли „Український Вістник" за те, що він про них написав, ніби то вони навернуться. Ся москвофільська відповідь — щира і ясна. Треба сподіватися, що українська народньо-трудова партія зрозуміє ту відповідь і не буде пропаґувати поблажливости для москвофілів і порозуміння з ними, а поставиться до них так, як на се заслугують відступники від рідного народу.

Гайдельберг, 25. серпня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

„Варшавське сміттє і грязь Москви".

По 400-літній неволі нашого бідного але доброго народу прийшла рішуча хвиля скинути ті криваві кайдани польські й московські, влаштувати свою державу без хлопа і пана та бути хазяїном на своїй земли. І слушно зрозуміли селяни над Дніпром і Дністром клич великого Наполеона, котрий сказав, що народ може впасти і великий, але згинути — тільки нікчемний.

Та ба! Дасть Бог купця, а дітько фактора. Замісць спільно мирним способом обух стали та, виостривши добре сокиру, заходитися гнати Янтка до Варшави а Ваньку до Москви, ми мусимо урозумлювати таки своїх темних насікомців, і то з двох таборів: одних, що тягнуть до Москви, а других, що тягнуть до Варшави.

Нагадуються часи гетьманованя славного Дорошенка, котрий таксамо хотів вирвати всю Україну з неволі. Брюховецький у тих часах пер за Москалем, а друга часть, підкуплена Поляками, тягла за Польщею. Від тих прикрих хвиль у нашій історії минуло мало не 300 літ, а ми ще й доси не поправилися — ще далі вислугуємося своїм найбільшим ворогам.

Але тепер, у 20-тім століттю, час розум мати, бо нікчемна та птиця, яка своє гніздо каляє. Яничарська робота наших насікомців спиняє нас на шляху до здійснення так високого ідеалу, яким є своя власна, від нікого незалежна держава. Така робота наших зрадників відбивається дуже сумно на нашій суспільности. Слабі характери захитуються і зневірюються до доброго діла. Неодному приходить на думку: „Не варта, їй Богу, жити на світі!" Зневіра каже: „То йди топитись!" А любов каже: „А жінка, діти?" Бодрість каже: „То не бреши, а сядь і пиши! Пиши про свою славну бувальщину, то може дехто навчиться з неї розуму".

От мені пригадалася така історія:

Було собі в нашій Галичині село, а в тім селі жив Брисько. Замолоду той Брисько писав батогом панські воли по спині, а далі кажуть люди: „Шкода хлопчини! Може-б так чого доброго його навчити?" Ну, Бриськови не треба було два рази казати. Таки з батіжком скочив навпростець за порадою до одного Василянина з єзуїтської школи, а сей запровадив його до келії, надів на нього габіт Єзуїта і яко першу роботу казав йому носити біленькі горнята там, де сам цісар пішки ходить... Се була робота легонька, але що часом заносило задухою і з Варшави неприємний дух віяв, то Брисько збунтувавсь і почав просити о инший „джаб". Але Єзуїти часу не гаяли, габіт з Бриська здерли і йому копняка дали. Тоді бідний Брисько опинився аж у славних Шкрентах. Там він собі „пінеци" лущив і студіював біблію, аби на Єзуїтах за зневагу пімститися. Вчився наш Брисько, вчився і... навчився, псяюха! Вершком його пильних студій була публична заява, що „Христос не був настільки кваліфікований, аби міг був людий учити". За таку мудру науку „найщирійші" потомки славного українського козацтва вибрали Бриська редактором і віддали йому в руки свою „Народну Волю", яку він самовільно перезвав на „Народну Зраду".

У тій „Народній Зраді" пан Брисько виписує тепер такі глаголи, що чесному Українцеви аж від сорому лице палає, а його хлібодавці ані ду-ду! Видно, що вони з тих його глаголів цілковито вдоволені, коли навіть пальцем у чоботі йому не накивають.

Але прийде час обрахунку! Бог не рихливий, та справедливий! Наш нарід затямить собі погане Каїнове кодло і розправиться з ним рехтельно...

Український горожанин.

АЛЕНТАВН, ПА.

Спростованнє.

В „Українських Щоденних Вістях" з дня 29. серпня була поміщена допись, підписана якимсь фальшивим іменем: Д. Мостенський. Сей „товариш Мостенський" закидає злодійство У. Н. Комітетови, наших патріотів називає драбами і неробами, а українські справи трактує так, як се роблять усі відступники свого народу.

На мою адресу в тій дописи є сказано, що в 1910 році я був в Алентавні вибраний відпоручником збирання жертв на просвітні ціли і з призбираних від робітників гроший я брав собі половину з кождого доляра, а відтак засилав другу половину до „Свободи". „Свобода" знов брала половину з насіланих гроший, а решту засилала в призначене місце. Отже той, для кого гроші збирались, отримував з кождого доляра лише $12\frac{1}{2}$ цента.

Відповідь: Я в 1910 році ще навіть не знав за Алентавн, бо в тім часі я перебував у Ст. Луіс, Мо., де люди мене знали і відносились до мене з повним довірем. До Алентавну я прибув аж у 1912 році і в тім році мене вибрали були відпоручником „Просвітної Комісії", котра була при У. Н. Союзі. Ся „Просвітна Комісія" видавала своїм коштом книжки, отже я організував членів і збирав від них передплату на ті книжки (на рік 1 доляра). За того доляра члени отримували 12 книжочок річно, отже зібрані гроші я відсилав до уряду згаданої комісії.

Дальше: Ті жертви, які я збирав на „Рідну Школу", на оборону М. Січинського і на инші народні ціли, я відсилав в цілости (повну квоту!) у призначене місце і всі ті добровільні жертви були поміщені в „Свободі". Там було докладно оголошено, кілько хто дав і кілько хто дістав з народних складок.

В иншім місци згаданої большевицької дописи є сказано, що я, той „народний злодій", заохочую тепер робітників, аби вони купували бонди, видані правительством Петрушевича. Щодо того, то се є правдою. Я заохочую людий до купна українських бондів, бо я є галицьким Українцем, а не жидівсько-московським або польським наймитом. Я не був би достойний імя своє носити, як би я не підпирав свого брата тай своєї батьківщини.

Тепер звертаюся до Вас, Браття Українці тут в Америці: Чи Ви видите, яку ролю грають прихильники „У. Щ. Вістий" і яку правду пишуть большевики в своїх ґазетах? Чи Ви дальше будете читати такі ґазети, які йдуть війною на наших братів і хочуть наложити на Вас кайдани? Придивіться хоть на тих большевиків тут в Алентавні. Вони називають себе робітниками, а що для робітників роблять? Хиба писками працюють...

Моя рада для тих майових робітників тай для того якогось Мостенського така: Підіть ви, зрадники українського народу, до доброго доктора і попросіть його, най зробить „реперацію" у ваших головах, бо вам мозок перевернувся. Як ви не вилічитеся зі своєї коловатиці, то можете ще зіпсути яке добре дерево, бо кожде таке дерево, на якім ви повиснете, напевно усхне!

Д. Мороз.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших покликів).

Платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово.

SYRACUSE, N. Y.

Заходом **Укр. Зап. Комітету** в Сиракюз, Н. Й., відограється представленє **„ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА"**, драма в 5-ох діях П. І. Тогобочного **в неділю, 2-го жовтня 1921** в церковній галі на розі S. Wilbur Ave. & Tompkins St. Початок точно о годині 7.30 вечер. Комітет запрошує всіх Українців і Українок з Сиракюз як і з околиці на це представленє, з якого всі будете вдоволені. Дохід з цего представлення піде на тих, що чекають хвилі вдарити на ворога Ляха, та висвободити наших братів і сестер з неволі ляцької, які гинуть по ляцьких тюрмах.

28-29 КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Двослово за кождочасне поміщення.